

[Arno Larsen.]

Sagen er ikke løst, og vi har ment, at vi med et nyt lovinitiativ måske kunne få disse ting i skred igen.

Lejernes Landsorganisation har da også, netop fordi forhandlingerne ikke bragte noget resultat, men gik i stykker, atter rettet henvendelse til folketingets boligudvalg med anmodning om, at der gennem lovgivningen gives lejerne fri bytteret. Lejernes Landsorganisation har også haft lejlighed til over for boligudvalget at redegøre for sine synspunkter. Socialistisk folkeparti støtter lejernes synspunkter fuldt ud og har ønsket gennem fremsættelse af nærværende forslag at nå frem til en politisk løsning.

Jeg har bemærket både ved vort forslags behandling i marts sidste år og ved den forhandling, som fandt sted i boligudvalget, da Lejernes Landsorganisation havde foretræde — og også i dag er det jo kommet til udtryk — at der er en vis forståelse for vort forslag om fri bytteret. Man kan ikke afvise, at fri bytteret giver muligheder for en langt bedre udnyttelse af boligmassen, og at en del, naturligvis kun en begrænset del, af boligproblemet kan løses på denne måde. Men når man har udtalt denne forståelse og sympati, er det i og for sig forbi med tilslutningen. Så fremhæves både visse principielle og praktiske indvendinger, som jeg dog ikke kan acceptere, men må afvise som værende betydningsløse i forhold til det gode, som vi opnår ved den fri bytterets gennemførelse.

Også i dag er fremhævet problemet med indgrebet i den private ejendomsret; det blev også fremhævet sidste gang. Jeg finder ikke, at en sådan indvending er relevant. Ejendomsforholdet angribes ikke; højst må det betragtes som en rådighedsindskrænkning, som en indskrænkning af dispositionsretten, som jeg ikke kan se er særlig tyngende. Grundejerne burde være fornuftige nok til at indse, at en bedre udnyttelse af boligmassen er til hele samfundets fordel, giver større tilfredshed hos lejerne, et bedre boligklima og måske bedre muligheder for et fornuftigt samarbejde mellem lejere og ejere. Jeg finder, dette er meget væsentligt, og jeg vil gerne om dette spørgsmål henvise til Lejernes Landsorganisations henvendelse til folketingets boligudvalg af 21. februar

i år, altså for et par måneder siden. Man siger her, at en fri bytteret efter organisationens opfattelse ikke er mere vidtgående end bestemmelserne i lov om midlertidig regulering af boligforholdene § 66, der giver en lejer ret til at fremleje en del af en lejlighed, når antallet af værelser overstiger antallet af husstandens medlemmer. Disse bemærkninger er, siger Lejernes Landsorganisation, fremsat for at imødegå en eventuel påstand om, at en sådan bestemmelse er en krænkelse af den private ejendomsret og derfor grundlovsstridig.

I henhold til § 66, stk. 2, i lov om midlertidig regulering af boligforholdene er ejeren i forbindelse med, at lejerens selv kan bestemme, om han vil fremleje en del af sin lejlighed, berettiget til at oppebære 15 pct. af lejebeløbet, og det er måske dette, der giver ejeren en vis interesse i at godkende fremleje af en del af en lejlighed; han godkender en rådighedsindskrænkning mod at få den betalt. Jeg kan forstå, at det i og for sig snerper henimod, at fri bytteret kun vil kunne accepteres af ejerne mod en vis økonomisk gevinst. Det har der også været forhandling om mellem ejernes og lejernes organisationer, uden at man nåede noget resultat. Jeg tror, det havde været klogere af grundejerne, om de i tide havde kendt deres besøgstid på dette område. Jeg er ikke tilhænger af, at den fri bytteret skal modsvares med en økonomisk gevinst til ejerne; jeg mener, det burde være en ret, som lejere havde, uden at den skulle gøres i penge.

Så er der indvendt — det var bl. a. boligministeren, der var inde på det — at bytteretten af mange udlejere, også kommuner og almennyttige selskaber, vil blive anset som et væsentligt indgreb i deres dispositionsret. Jeg forstår simpelt hen ikke den indvending. Kommunerne må vel være interesserede i, at en del af deres boligproblem løses, og at de overbefolkede lejligheder afskaffes, og de sociale boligselskaber må vel også have interesse heri — ellers har de da helt misforstået deres opgave, nemlig den at skaffe familier med børn den mest hensigtsmæssige og for familien mest passende bolig.

Blandt lejerne, siges det også, vil bytteretten heller ikke blive betragtet som et gode; det vil kollidere med disses eventuelle